

De duurzaamheidsdroom van Bodegraven werd nachtmerrie voor 'Weideveld'

 edgh.nl/2022/07/14/de-duurzaamheidsdroom-van-bodegraven-werd-nachtmerrie-voor-weideveld

14 juli 2022

Het klonk allemaal zo mooi. De ambitie van de toenmalige gemeente Bodegraven om in 2007 te kiezen voor een duurzaam warmtenet waar de hele nieuwbouwwijk Weideveld op zou worden aangesloten. Vooruitstrevend en baanbrekend. Iets om trots op te zijn. De juiste marktpartij was al snel gevonden. Op 30 augustus van hetzelfde jaar wordt de overeenkomst getekend, waarin Nuon de aanleg, onderhoud en beheer voor het collectieve Warmte Koude systeem van zo'n 800 huizen in de wijk Weideveld op zich zou nemen.

Financiële crisis gooit roet in het eten

Tot zo ver lijkt het initiatief van de gemeente op rolletjes te lopen tot het moment dat de financiële crisis uitbreekt. De bouwactiviteiten in Weideveld komen nagenoeg stil te liggen en het overeengekomen bouwvolume en het -tempo wordt bij lange na niet gehaald. Ook Nuon heeft zo zijn redenen het contract met de gemeente open te breken. Kleinschalige WKO-systemen, zoals in Weideveld, passen niet langer binnen de strategie van het bedrijf dat inmiddels is opgegaan in het Zweedse Vattenfall.

Bovendien voorziet Nuon dat “het niet langer rendabel is om de nog te ontwikkelen woonvelden in de wijk aan te sluiten op een warmtepompstelsel.” “Met te weinig aangesloten woningen worden de beoogde schaalvoordelen niet behaald”, krijgt de gemeente te horen. In een advies aan het college op 23 januari 2013 valt te lezen “dat warmte- en koude bronnen alleen functioneren bij een optimale bezettingsgraad. Als deze niet gehaald wordt, moet water via een gasinstallatie bijverwarmd worden dat minder duurzaam en minder rendabel is.”

In overleg wordt dan besloten dat Nuon niet langer is gehouden het energiesysteem in Weideveld verder aan te leggen en te ontwikkelen. Nuon blijft wel verantwoordelijk voor de energievoorziening in woonveld 1 en 2, zoals is afgesproken in 2007. Op 5 februari 2013 tekenen Nuon en de gemeente de wijzigingsovereenkomst.

Om de gemeente de mogelijkheid te geven een alternatieve energievoorziening te ontwikkelen voor het nog te bouwen deel van de wijk, maakt Nuon € 100.000 over. De afspraak wordt gemaakt dat door deze ontbinding geen negatieve beeldvorming mag ontstaan voor Weideveld, de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en Nuon. Beide organisaties hebben de intentie om samen een zorgvuldige communicatiestrategie op te stellen.

Het roer gaat om bij Nuon

In 2015 besluit Nuon dat het over is met kleinschalige WKO-systemen en brengt de volledige warmtepompportefeuille onder bij een juridische afsplitsing van de organisatie. Greenspread Warmte, een onderdeel van Greenspread Holding. In 2007 zijn de gemeente en Nuon overeengekomen dat wanneer een aandelenpakket overgaat onder algemene titel, zoals juridisch gezien hier het geval is (splitsing), de gemeente geen nadrukkelijke toestemming hoeft te geven. Slechts voldoende is dat het college op de hoogte wordt gesteld. Wel moet Nuon garant staan dat Greenspread alle verplichtingen uit de overeenkomst van 2007 en de wijzigingen in 2013, strikt gaat nakomen.

Verkoop van aandelen Greenspread Warmte aan Eteck

In 2017 dient een nieuwe speler zich aan. Op 18 april ontvangt de gemeente een brief van Greenspread waarin wordt aangekondigd dat de firma Eteck alle aandelen van Greenspread Warmte heeft overgenomen. Eteck is een relatief jonge, ambitieuze, maar zeker geen onomstreden partij in de energiemarkt, maar omdat hier sprake is van overdracht door koop moet de gemeente dit keer wel goedkeuring geven aan de transactie. Eventueel voorafgegaan door een onderzoek naar de organisatie. Gebeurt dit niet, dan krijgt de gemeente onmiddellijk het recht een direct opeisbare boete te vorderen van maar liefst € 250.000, –

Inmiddels is dit recht verjaard, maar ook in 2017 maakt de gemeente geen aanspraak op deze boete, terwijl het er alle schijn van heeft dat Greenspread destijds handelde in strijd met de overeenkomst uit 2007. Om onverklaarbare redenen stuurt voormalig burgemeester Van der Kamp slechts een brief, waarin hij vraagt of Eteck bereid is alle voorwaarden uit de overeenkomsten over te nemen van Greenspread en lijkt daarbij te verwijzen naar een verkeerd artikel uit de overeenkomst uit 2007.

Het systeem functioneert niet naar behoren, is niet rendabel noch duurzaam

---

Ondertussen stapelen de problemen met de WKO-installatie zich op. Het systeem is destijds als duurzaam verkocht aan zowel het college, de gemeenteraad als de kopers van de huizen, maar haalt de beoogde normering niet. De eis is het behalen van een CO₂ en Stikstof reductie, die zo'n 30 % lager ligt ten opzichte van een Hr-ketel, maar in de praktijk worden zelfs gasinstallaties gebruikt om bij te stoken.

Geen 800 huizen, maar uiteindelijk 143 huizen en appartementen worden aangesloten op het WKO-systeem in de wijk, waardoor het systeem niet rendabel functioneert. Bovendien ontvangt noch de gemeente, noch de gebruikers een jaarlijkse prestatierapportage zoals contractueel is vastgelegd. Volgens de huidige beheerder, Eteck, hoeft dit ook niet en stelt zich hierbij op het standpunt dat de uitgangsnormen voor het systeem door het wijzigen van de overeenkomst in 2013 zijn komen te vervallen.

Ook bij gebruikers ontstaan problemen. In de winter wordt een deel van de huizen niet warm en in de zomer een deel niet koud. Er ontstaan discussies over de samenstelling van het voor het systeem gebruikte water. Volgens Eteck voldoet deze aan de norm, maar de inmiddels opgerichte stichting WKO Weideveld toont in een onderzoek aan dat het water sterk is vervuild. Bovendien zijn er twijfels over de pH-waarden, die mogelijk schade veroorzaken aan filters en leidingen.

Het collectief trekt verschillende keren bij de gemeente aan de bel en vraagt om samen op te trekken, maar zelfs wanneer de stichting zijn gelijk weet aan te tonen, lijkt de gemeente klem te zitten in zijn eigen ambitie en pakt niet door. Het contact met elkaar wordt steeds moeizamer en pas na verschillende WOB-verzoeken is de gemeente bereid inzage te geven in de gemaakte afspraken met opeenvolgend Nuon, Greenspread en Eteck.

Geconstateerde corrosie bij een van de gebruikers

Dwangsom

Begin 2021 lijkt er dan toch een doorbraak te komen voor de gebruikers in Weideveld. Een onafhankelijk onderzoek van het bureau Merosch toont aan dat Eteck op drie punten in gebreke is (warm tapwater, koeling en het aanleveren van een storingsrapportage). De gemeente legt per tekortkoming een dwangsom op van 2.500 euro per dag met een maximum van een miljoen. Op drie andere punten, CO₂-reductie, onderhoudswerkzaamheden en een legionellapreventieplan, krijgt Eteck meer ruimte om de problemen op te lossen.

Inmiddels is duidelijk dat niet alleen in Bodegraven problemen zijn ontstaan met een verouderde WKO-systeem, geëxploiteerd door de firma Eteck. Ook in Tiel, Dongen en Breda lopen bewoners op tegen een muur van onopgeloste problemen. Zelfs de Autoriteit Consumenten Markt dringt bij de overheid aan op een betere regelgeving op dit gebied.

Corossie in het systeem

Nieuwsbrief

Ruim een jaar later hebben de bewoners het gevoel dat ze weer teug zijn bij af. De gemeente heeft uiteindelijk geen dwangsom opgelegd of Eteck in gebreke gesteld, maar geeft de energieleverancier meer tijd om de problemen op te lossen. Het tapwater is in orde en de koeling werkt vooralsnog goed, maar op de overige punten zijn nog veel open eindjes. Richting de getroffen inwoners verschuilt Eteck zich achter een cordon van wettelijke regelingen en advocaten en ook de gemeente heeft een team met juridische adviseurs in stelling gebracht om de inwoners te woord te staan.

Als klap op de vuurpijl blijkt uit verschillende taxatierapporten dat de huizen die zijn aangesloten op het WKO-systeem in Weideveld tienduizenden euro's minder waard zijn.

Bij monde van de nieuwe wethouder Robin Kersbergen ontvangen de gebruikers deze week opnieuw een nieuwsbrief, waarin wordt aangegeven dat de gemeente in gesprek is gegaan Eteck, maar ondanks dat Kersbergen zich voorheen als raadslid kritisch heeft opgesteld in dit dossier, heeft het bewonerscollectief Weideveld er weinig vertrouwen in. Het idee leeft dat gemeente en Eteck met elkaar 'bezig zijn' de uitgangspunten in de overeenkomst aan te passen in belang van Eteck. "In dat geval zijn we nog veel verder van huis!", is de zorg.

Volgens de gemeente is het “moeilijk om de minimale prestatie-eisen, waaronder de waterkwaliteit, een op een over te zetten vanuit het contract in 2007, naar de eisen van nu in het licht van de warmtewet”. Samen met Eteck wordt nu een onafhankelijke derde partij gekozen die in de wijk de geleverde prestaties moet gaan controleren.

Het blijft voor velen een grote vraag waarom opnieuw de bewoners niet welkom zijn bij deze gesprekken, terwijl het nieuwe gemeentebestuur hoog opgeeft over transparantie. “Het alles heeft een stevig ‘Wij van WC-eend-gehalte’”, is het oordeel en voelt niet prettig aan.

Opzeggen is niet mogelijk

Daar komt nog bij dat Eteck in 2019 de algemene voorwaarden eenzijdig heeft aangepast door deze – naar eigen zeggen – in lijn te brengen met de nieuwe warmtewet. Opzeggen als gebruiker is niet langer mogelijk.

De warmtewet 2.0 is een herziening van de oude wet uit 2014, die op verschillende punten is herzien om consumenten nog beter te beschermen tegen het monopolie van een energieleverancier, die vaak als enige partij in een wijk een warmtenet of WKO-systeem exploiteert. Toch zet de nieuwe wet op hetzelfde moment gebruikers van veel kleinere systemen klem. Opzeggen mag alleen nog maar wanneer de belangen van andere gebruikers niet worden geschaad en dit is precies het argument waar Eteck gebruik van maakt.

“Je kunt dus niet zeggen, ik stap eruit en installeer zelf een warmtepomp. Integendeel je zit levenslang in de wurggreep van in dit geval Eteck.”, laten verschillende bewoners weten.

Koppeling gasprijs losgelaten

Een stap vooruit in de wetsherziening is dat de ‘tarieven voor het verbruik’ voortaan worden losgekoppeld van de gasprijzen. Door de explosieve stijging in het afgelopen jaar hebben ook de gebruikers van het WKO-systeem in Weideveld hun energierekening fors zien stijgen. Toch zou er hier zomaar een lelijk addertje onder het gras kunnen zitten.

Zodra de nieuwe wet volledig in werking treedt, mogen leveranciers zowel voor het vastrecht als het verbruik de ‘werkelijk gemaakte (on)kosten’ in rekening gaan brengen. Verhoogd met een redelijke winst. De ACM moet zich nog over de verdere invulling hiervan buigen, maar in het slechtste scenario moeten straks 143 ‘aansluitingen’ fors gaan meebetalen aan -achterstallig- onderhoud van een verouderd WKO-systeem dat ontworpen was voor bijna 800 huizen.

Juridische zorgplicht gemeente

Bedolven onder een leger aan wettelijke, juridische regelingen en advocaten zijn veel inwoners van de wijk inmiddels moegestreden en geven het op. Het is een strijd tegen Goliath. “We voelen ons in de steek gelaten, door een gemeente die juist op zou moeten komen voor inwoners.” Een enkeling gaat nog dapper door, maar ‘gelijk hebben’ is ver verwijderd van ‘gelijk krijgen’.

Toch is er misschien nog een sprankje hoop. De gemeente heeft in 2013 eenzijdig besloten om ‘slechts’ 143 huizen/appartementen aan te sluiten, in plaats van een kleine 800 en heeft zonder overleg met de belanghebbenden de overeenkomst met leverancier Nuon aangepast. Het resultaat is dat nu een relatief kleine groep gebruikers een niet rendabele, niet duurzame WKO-installatie in Weideveld overeind moeten houden. Een probleem dat op 23 januari 2013 al werd gemeld bij het toen zittende college. Precies op dat punt zou wel eens – naast een duidelijke morele plicht – ook juridisch een vergaande zorgplicht voor de gemeente zijn ontstaan, waar menig rechter gevoelig voor kan zijn.

